

Bön 1:8 och Dalby 1:11

Frivillig arkeologisk utredning

Bön 1:8 och Dalby 1:1, Röra socken, Orust kommun

Oscar Ortman

Bohusläns museum Rapport 2011:9

BOHUSLÄNS MUSEUM

Fält med grå bakgrund och fet ram är obligatoriska för redovisning till FMIS.
För anvisningar, klicka på rubrikerna och länkar på sidan 2.

Geografiska och administrativa uppgifter

Län Västra Götalands Län	Kommun Orust	Landskap Bohuslän
Socken/Stad Röra	Kartblad 8121	Fastighet/kvarter Bön 1:8, Dalby 1:11

Beslutande länsstyrelse	Länsstyrelsens dnr	Beslut enligt KML	Datum för beslut
-------------------------	--------------------	-------------------	------------------

Undersökningens art och omfattning

Undersökarens dnr/projektnr NOK 571-2010/ 10091	Typ av undersökning/åtgärd Särskild utredning	Fältarbetstid start 2010-08-19	Fältarbetstid slut 2010-08-20
Undersökande/ansvarig organisation Bohusläns museum/Västarvet	Ansvarig person Oscar Ortman	Typ av exploatering Husbyggnation	
Uppdragsgivare/exploatör Yvonne Andersson, Henån	Antal arbetsdagar 2	Beräknad rapporttid 28 timmar	Total faktisk kostnad 65 670 kr

Beräknat	Yta, ext (m ²) 134064	Yta (m ²)	Volym (m ³)	Schakt (m) 200	Timmar, grov	Timmar, arkeolog 32	Timmar, maskin 16
	Undersökt	Yta, ext (m ²) 134064	Yta (m ²)	Volym (m ³)	Schakt (m) 163	Timmar, grov	Timmar, arkeolog 28

Berörda RAÄ-nr/tillfällig arbetsidentitet (objektnr)

--

Datering

--

Rapport inkommer senare Ja Nej

Sammanfattning av undersökningsresultaten och förslag till fortsatta åtgärder

<p>Sammanfattning av undersökningsresultaten</p> <p>I samband med upprättande av detaljplan för fastigheterna Bön 1:8 och Dalby 1:11 Röra socken, Orust kommun utförde Bohusläns museum, i augusti 2010, en frivillig arkeologisk utredning. Utredningen utfördes på uppdrag av Yvonne Andersson, Henån.</p> <p>Vid utredningen påträffades inga ny fornlämningar.</p> <p>Bilaga 1 Frivillig arkeologisk utredning. Bön 1:8 samt delar av Dalby 1:11, Röra socken, Orust kommun. Skala 1:10 000.</p> <p>Bilaga 2. Frivillig arkeologisk utredning. Bön 1:8, Röra socken, Orust kommun. Detalj som visar grävda schakt och provgropar i den västra delen av utredningsområdet. Skala 1:2000.</p> <p>Bilaga 3. Frivillig arkeologisk utredning. Bön 1:8, Röra socken, Orust kommun. Detalj som visar grävda schakt och provgropar i den västra delen av utredningsområdet. Skala 1:2500.</p> <p>Bilaga 4. Förteckning över grävda schakt.</p> <p>Bilaga 5. Anläggningslista.</p> <p>Bilaga 6. Förteckning över grävda provgropar.</p>
<p>Förslag till fortsatta åtgärder</p> <p>Efter utförd frivillig arkeologisk utredning konstaterar Bohusläns museum att inga ytterligare fornlämningar påträffats. Lagskyddet kvarstår dock för de redan kända fornlämningarna inom detaljplaneområdet.</p>

Oscar Ortman

(Underskrift)

(Datum)

Uppgifter om lägesbestämning

Mätmetod GPS	Kommentar kring inmätning
Skala 1:10000	
Medelfel vid inmätning	

[Anvisning för leverans av lägesuppgifter till RAÄ](#)

[Anvisning för leverans av lägesuppgifter till länsstyrelse](#)

[Anvisning för objekttabell för enkel lämningstyp](#)

[Anvisning för objekttabell för sammansatt lämningstyp](#)

[Anvisning för antikvarisk bedömning, skadestatus och undersökningsstatus](#)

[Anvisning för beskrivning](#)

[Anvisningar för bilaga Objekttabell för särskild utredning](#)

Kontaktpersoner RAÄ:

Agneta Åkermark Kraft, tel. 08- 5191 8570, e-post agneta.akermark-kraft@raa.se

Carina Örneklint Berg, tel. 08-5191 8544, e-post cor@raa.se

Omslagsbild Foto taget av Niklas Ytterberg. Fotot visar utredningsområdet från väster.

Bakgrund

I samband med Bohus-plans projektering inför en detaljplan på fastigheterna Bön 1:8 i Röra socken, Orust kommun, utförde Bohusläns museum en frivillig arkeologisk utredning, se bilaga 1. Även en del av en av grannfastigheterna Dalby 1:11 ingick i utredning.

Natur och kulturmiljö

Det aktuella utredningsområdet ligger i den norra delen av en mindre dalgång som sträcker sig från fastigheten Hogen i sydsydväst upp till Dalby i nordnordost. Dalgången omges av på båda sidor av branta bergspartier uppbrutna på sina ställen av mindre sadellägen. Dalbotten består av styv lera. Ut i dalbotten sträcker sig på sina ställen svaga höjdryggar. Den historiska bebyggelsen vid Röra-Lunden och Bön ligger på en sådan. Landskapet präglas av ett delvis uppodlad lagaskifteslandskap där mycket av åkermarken i dagsläget ligger för träda eller utgörs av bete. Längs med dalsidorna och de utskjutande höjdryggarna ligger den historiska bebyggelsen (Röra 193, 194, 195). De förhistoriska boplatserna ligger företrädesvis i sadellägen (Röra 202). De förhistoriska gravarna ligger uppdragna i bergspartierna på bägge sidor om dalgången.

Metod

Fyrtio schakt och sju provgropar grävdes i topografiskt och ur fornlämnings synpunkt intressanta områden inom utredningsområdet. Dessa bedömdes var dalsidorna samt förhöjningen som även by- och gårdstomterna Röra-Lunden och Bön låg på. Dalbotten med styv lera bedömdes som mindre intressant och schaktades inte. Schakten och provgroparna beskrevs och mättes in med GPS.

Resultat

I schakt 1 och 14 påträffades anläggningar som antagligen har med de äldre by- och gårdstomterna Röra 193:1 och Röra 194:1 att göra.

I schakt 1 rörde det sig om en grop, A1, som innehöll begränsat med skörbränd sten men annars inga fynd.

I schakt 14 hittades ett tunt lager som också innehöll begränsat med kol och skörbränd sten men utan fynd. Lämningar av denna typ förekommer ofta i anslutning till äldre bebyggelse. För att kunna koppla dem till en äldre fas från historisk tid krävs oftast daterande fynd, eller att fyllningen är av en annan karaktär än vad den var i de aktuella fallen. De båda by- och gårdstomterna är bebyggda och därför bedömda som övriga kulturhistoriska lämningar.

I schakt 19 påträffades ett stolphål, A3. Fyllningen i stolphålet samt att inga fynd gjordes i anslutning till det antydde att det inte ska kopplas till någon förhistorisk aktivitet.

I schakt 25 påträffades en skalgrustäkt, A5 och ett påfört lager med lera, A4. Lerlagret kan med all sannolikhet kopplas samman med dikning i närheten, se bilaga 2 och 3.

I schakt 29 påträffades ett flintavslag och en skärva förhistorisk keramik.

I provgrop 2 och 3 som grävdes i anslutning till schakt 29 påträffades två respektive fyra flintavslag, se bilaga 3, 4 och 5.

I anslutning till de fyndförande schakten och provgroparna grävdes ytterligare schakt och provgropar, se bilaga 2. Då de övriga schakten och provgroparna inte gav ytterligare fynd och då fynden i sig var av ganska alldaglig karaktär, ser Bohusläns museum ingen anledning att undersöka området ytterligare.

Slutsats

Bohusläns museum har efter den avslutade frivilliga arkeologiska utredningen inget att erinra mot den planerade exploateringen inom det utredda området. Vid utredningen påträffades ett område med enstaka slagen flinta och förhistorisk keramik. Fynden var inte av en sådan omfattning att de föranledde någon fortsatt antikvarisk insats, se bilaga 3, 4, 5 och 6.

Bohusläns museum vill dock påpeka att den tänkta detaljplanen berör en känd fornlämning Röra 202:1. Denna undersöktes inte vid den frivilliga utredningen, och lagskyddet för fornlämningen kvarstår.

Bilagor

Bilaga 1. *Frivillig arkeologisk utredning. Bön 1:8 samt delar av Dalby 1:11, Röra socken, Orust kommun. Skala 1:10 000. Godkänd för spridning ur sekretesspunkt 2011-02-23, dnr 601-2011/713.*

Bilaga 2. *Frivillig arkeologisk utredning. Bön 1:8, Röra socken, Orust kommun. Detalj som visar grävda schakt och provgropar i den västra delen av utredningsområdet. Skala 1:2000. Godkänd för spridning ur sekretesspunkt 2011-02-23, dnr 601-2011/713.*

Bilaga 3. *Frivillig arkeologisk utredning. Bön 1:8, Röra socken, Orust kommun. Detalj som visar grävda schakt och provgropar i den östra delen av utredningsområdet. Skala 1:2500. Godkänd för spridning ur sekretesspunkt 2011-02-23, dnr 601-2011/713.*

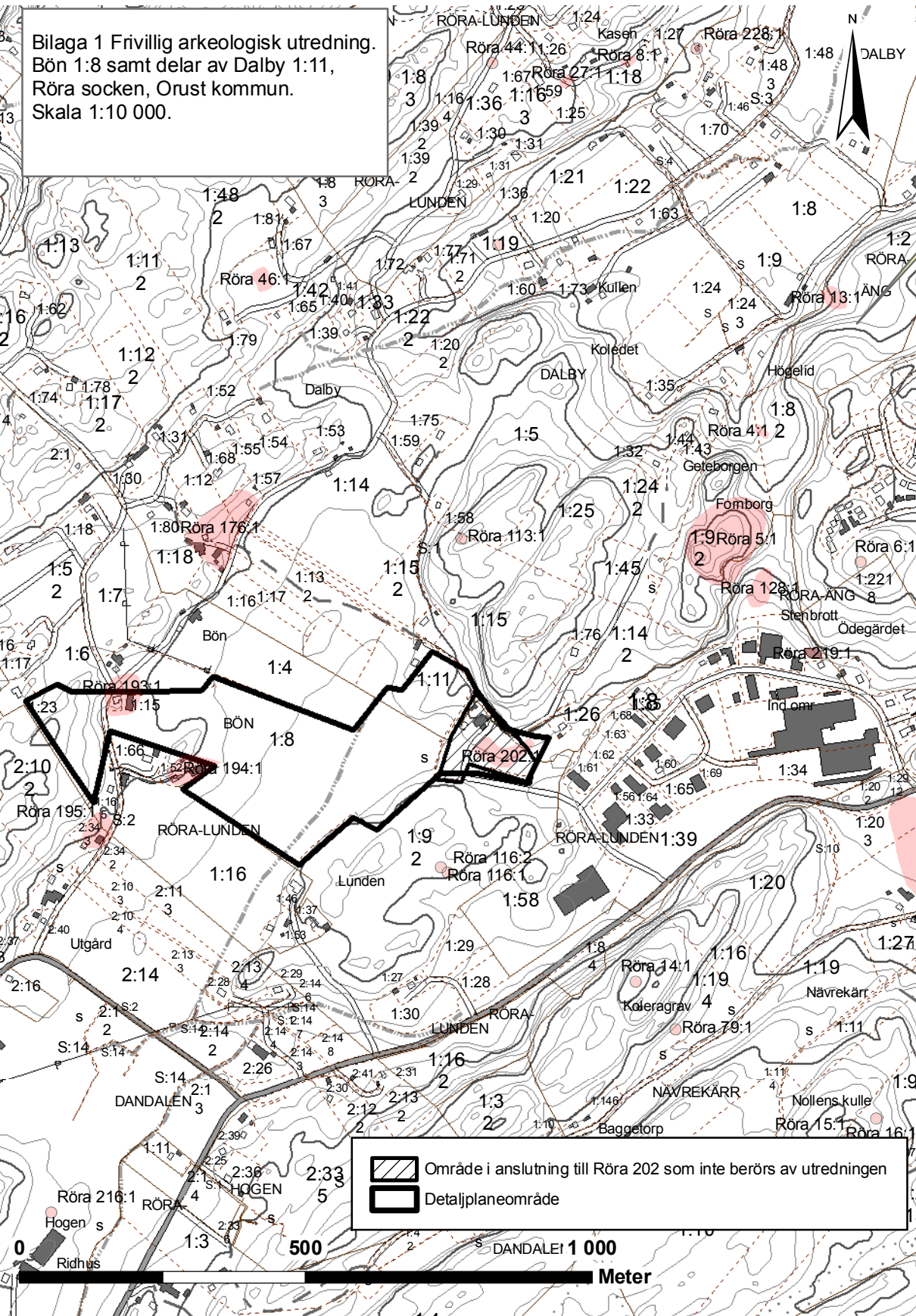
Bilaga 4. *Förteckning över grävda schakt*

Bilaga 5. *Anläggningslista*

Bilaga 6. *Förteckning över grävda provgropar*

Fynd: Inga fynd omhändertogs.

Bilaga 1 Frivillig arkeologisk utredning.
Bön 1:8 samt delar av Dalby 1:11,
Röra socken, Orust kommun.
Skala 1:10 000.

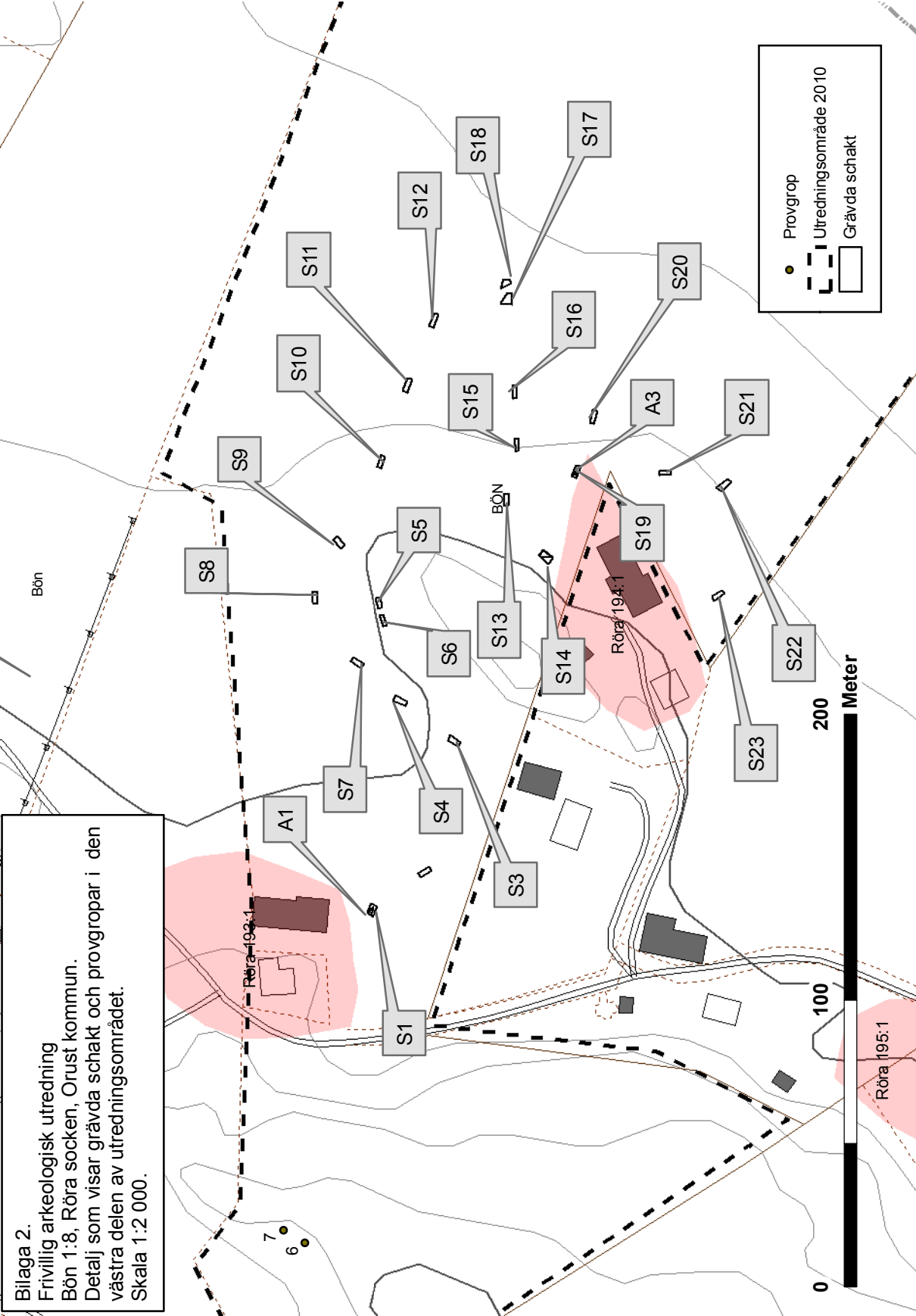
Bilaga 2.

Frivillig arkeologisk utredning

Bön 1:8, Röra socken, Orust kommun.

Detalj som visar grävda schakt och provgropar i den västra delen av utredningsområdet.

Skala 1:2.000.

Provgrop

Utredningsområde 2010

Grävda schakt

200

100

Meter

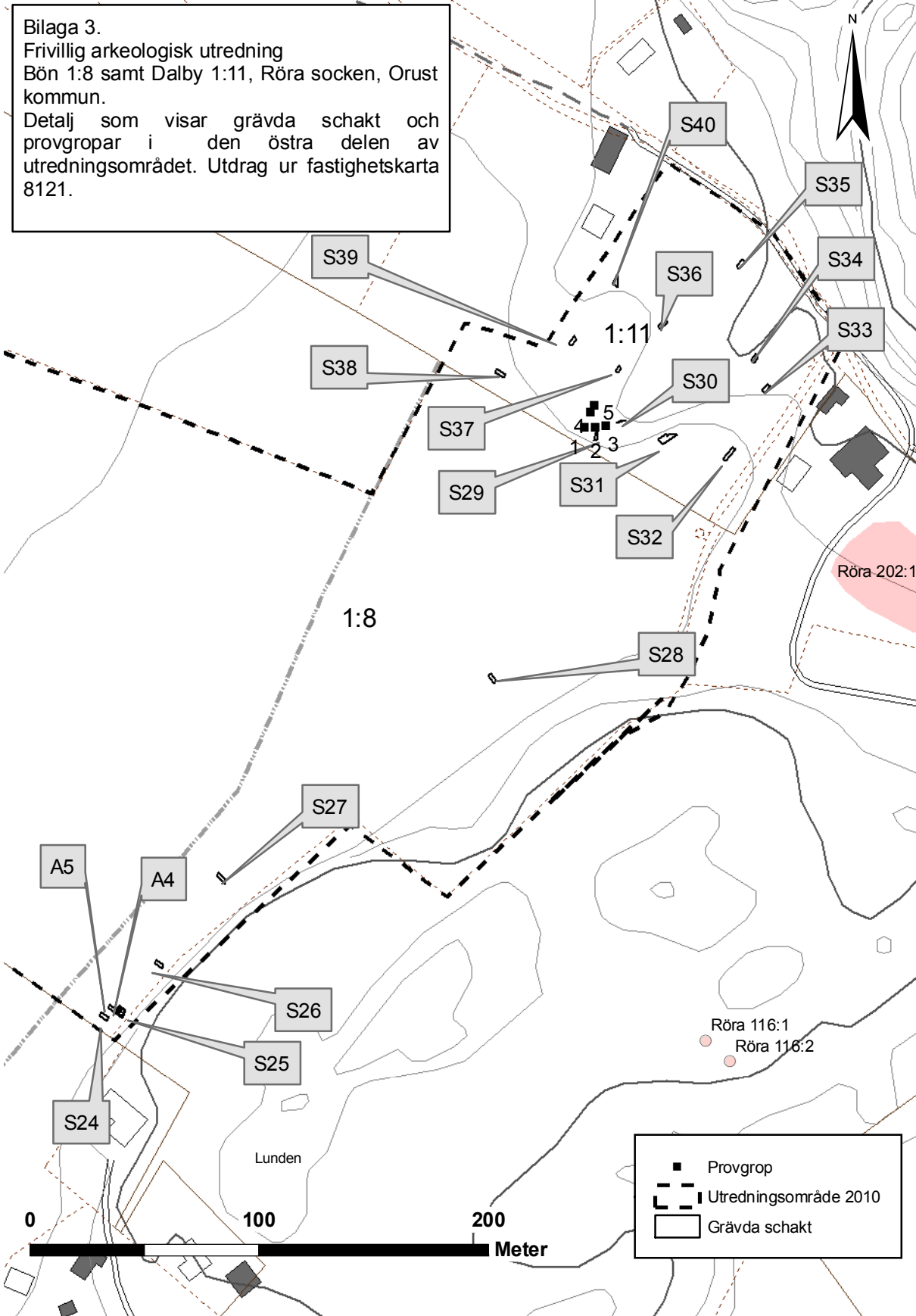
Röra 195:1

Bilaga 3.

Frivillig arkeologisk utredning

Bön 1:8 samt Dalby 1:11, Röra socken, Orust kommun.

Detalj som visar grävda schakt och provgropar i den östra delen av utredningsområdet. Utdrag ur fastighetskarta 8121.

Bilaga 4. Förteckning över grävda schakt

Schakt-nummer	Längd i cm	Bredd i cm	Djup i cm	Färg	Jordart	Beskrivning
S1	370	250	35	Gul grå	Siltig lera	I schaktet finns A1 en grop
S2	400	160	38	Gul grå	Siltig lera	
S3	400	160	45	Gul grå	Siltig lera	
S4	400	160	40	Gul grå	Siltig lera	
S5	400	160	30	Gulbrun	Grusig sand några mindre stenar	
S6	400	160	20	Gulbrun	Grusig sand några mindre stenar, ställvis berg i dagen	
S7	440	200	35	Gulbrun	Siltig lera	
S8	400	160	40	Gulbrun	Lera något siltig	
S9	400	160	35	Beige	Lera något siltig	
S10	400	160	50	Gulbrun	Siltig lera	
S11	400	150	25	Gulbrun	Lera	
S12	400	150	30	Brun	Lera	
S13	400	150	40	Gulbrun	Lera	
S14	400	300	30	Gulbrun	Lera	I schaktet finns A2 ett skärvstenslager
S15	400	160	20	Beigebrun	Lera	
S16	400	160	30	Beigebrun	Lera	
S17	400	160	20	Brun	Sandig lera	
S18	400	160	25	Brun	Sandig silt	Fastberg under förnan, 0,05 m djupt i södra delen av schaktet
S19	400	160	25	Gulbrun	Lera	I schaktet finns A3 ett stolphål
S20	400	160	25	Grå	Lera	
S21	400	160	30	Grå	Lera	
S22	400	160	35	Grå	Lera	
S23	400	160	30	Grå	Lera	
S24	400	160	30	Beigebrun	Sand	
S25	700	400	60	Brun	Sand	0,30 m matjord, 0,30 m brun sand. Skalgrus. I schaktet finns A4 ett lerlager och A5 ett skalgruslager
S26	350	160	30	Brun	Sand med stenar	
S27	350	160	20	Gulbrun	Lera	
S28	350	160	40	Brun	Siltig lera	
S29	600	160	20	Brun	Humös sand med stenar	1 Avslag, 1 keramikskärva
S30	200	160	45	Brun	Humös sand med stenar	
S31	500	300	60	Ljusbrun	Siltig sand	
S32	600	160	40	Ljusbrun	Silt	Lager med mörkbrun siltig sand med kol 0,30-0,40 m
S33	400	160	25	Gulbrun	Lera	Lager med mörkbrun siltig sand med kol 0,30-0,40 m
S34	300	160	60	Brun	Sand	Fast berg under förnan i den östra delen av schaktet
S35	400	160	30	Brun	Siltig lera	Fast berg under förnan i den östra delen av schaktet
S36	400	160	45	Brun	Sandig siltig lera	Berg under matjorden i öster
S37	350	160	20	Brun	Morän	Berg under matjorden i öster
S38	400	160	40	Brun	Siltig sand	
S39	400	160	20	Brun	Sandig silt	Berg under förnan i öster
S40	400	300	35	Brun	Siltig lera	

Bilaga 5. Anläggningslista

Anl id	Längd (cm)	Bredd (cm)	Djup (cm)	Färg	Definition	Jordart	Beskrivning
A1	300	120	35	Grå	Grop	Siltig lera	Fyllning av något humös siltig lera, 10-20 skärviga och skörbrända stenar mellan 5 till 20 cm stora
A2	400	250	5	Svart	Lager	Siltig lera	Sot, kol, stenar. 3 till 5 skärviga stenar. Mindre än 10 cm stora
A3	50	40	14	Grå	Stolphål	Humös lera	Enstaka småsten
A4	320	240	50	Blågrå	Grop	Lera	Lerfylld nedgrävning Eventuellt naturlig
A5	300	120	10	Ljusbrun	Lager	Sand	Skalgruslager, stratigrafiskt under A4

Bilaga 6. Förteckning över grävda gropar

Rut-nummer	Längd (cm)	Bredd (cm)	Djup (cm)	Färg	Jordart	Beskrivning
1	45	45	20	Brun	Morän	Förna 8 cm därunder 12 cm brun humös silt
2	50	50	30	Brun	Morän	Förna 12 cm därunder 20 cm brun humös silt, två avslag under förnan
3	60	45	20	Brun	Morän	Förna 8 cm därunder 12 cm brun humös silt 1 avslag , tre övrigt slagna flintor
4	50	50	25	Brun	Siltig sand	Förna 15 cm därunder 10 cm brun humös silt
5	50	50	20	Brun	Morän	Förna 8 cm därunder 2 cm brun humös silt, sedan fast berg
6	60	60	30	Grå	Sand	Förna 55 cm därunder 5 cm grå sand
7	50	50	25	Grå	Sand	Förna 45 cm därunder 5 cm grå sand

